

Postahivatal-költöztetés Marosvásárhelyen

Felavatták a régi-új kövesdombi hivatalt

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhelyen, a Kövesdombon csütörtökön átadták a felújított postát, ahová a Tudor negyedi 9-es postahivatalt is átköltöztették. Miután a Tudor negyedi hivatal megszűnt, a Pandúrok útján egy postai kirendeltséget nyitottak a Profi üzlet mellett.

Mezey Sarolta

A kézbesítők ezután a Kövesdombról indulnak

A kövesdombi posta hosszú ideig csökkentett tevékenységgel dolgozott, ügyfélfogadás volt, viszont kézbesítők nem dolgoztak, ami csak fél szolgáltatást jelentett az itt lakók számára. Most a Tudor negyedi postahivatal zárt be, helyette egy kirendeltséget nyitottak a Pandúrok útja 54. szám alatt, hogy e népes lakónegyed ne maradjon teljesen postai szolgáltatás nélkül.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Eltűntek a fák a Bolyai udvaráról

A világon mindenhol azt látjuk, hogy megpróbálnak fákat ültetni, parkokat létrehozni. Eközben a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Liceum udvarán felszámolták a sportsarnok melletti zöldövezetet, kivágták a fákat. A diákok és a tanárok egy része a közösségi médiából szerzett tudomást róla, illetve május 10-én látták élőben azt a helyet, ahol egykoron a fák álltak.

2.

Akiért az Angyal szólt

Az igazán szép és igényes kivitelezésű könyveket először végiglapozza az ember, a tetszetős vagy különlegesebb képeknél elidőz, vissza-visszatér egyikre, másikra, izlelgeti, amit felkínálnak, s csak azután mélyül bele az olvasásba.

3.

Sikeres a hetedik is

A rang kötelez. Talán ez, vagy ez is magyarázza, miért sikerülhetett a Maros megyei céhtagoknak évről évre igazán színvonalas, változatos, szép kiállításal megörvendeztetniük a közönséget. Valamennyien úgy érezték, ezen a rendezvényen művészetük legjobb szintjén illik megjelenniük.

5.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1487. sz., 2021. május 22.

Pilinszky János

Késő kegyelem

*Mit kezdjen, akit elitelt,
de fölmentett később az ég,
megvonva tőle a halált,
mikor már megadta magát?*

*Kit mindenétől üresen
talált a szörnyű kegyelem,
megsemmisülten, mielőtt
a semmi habjaiba dőlt!*

*Mit kezdjen itt! Közületek
talányait ki fejt meg?
Szorongva anyját kémleli:
ha elzokoghatná neki!*

*Fogódzanék akárkibe,
de nem lesz soha senkije;
szemből, mint gazdátlan ág,
kicsüng a pusztuló világ.*

*40 éve, 1981. május 27-én hunyt el a költő

Sz. Kovács Géza: Régi struktúra a BMC marosvásárhelyi kiállításán

Piéta... Nagy Ödön rajza

Akiért az Angyal szólt

Könyv Nagy Ödön életéről és munkásságáról

Nagy Miklós Kund

Az igazán szép és igényes kivitelezésű könyveket először végiglapozza az ember, a tetszetős vagy különlegesebb képeknél elidőz, vissza-visszatér egyikre, másikra, ízlelgeti, amit felkínálnak, s csak azután mélyül bele az olvasásba. Így voltam a HMKK-könyvek sorozat újabb impozáns kötetével* is. Lenyűgözött a több mint százhatvan művészi reprodukció változatossága, a fotók révén kirajzolódó életmű gazdagsága, hagyományba ágyazott egyedi, érzékeny maisága, a sokműfajú alkotó látványteremtő, színes egyénisége. És meglepett, hogy Nagy Ödönnek, „akiért az Angyal szólt”, milyen sok kiváló alkotása nem került be a honi köztudatba, többek közt azért sem, mert nem itthon készültek. Műveinek és életeseeményeinek hosszú listája különben már a kötet elején tudatosítja az olvasóban, mennyire markáns, öntörvényű képzőművészt veszítettünk el 2017. június 12-én. A Maros megyei Nagycsercsényen született, majd Szászrégenben felnövő, a Marosvásárhelyi Művészeti Középiskolában, később a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán diplomát szerző festő, szobrász, keramikus, a grafikusként is jelentős művészpédagógus hatvanévesen hunyt el Csíkszeredában, ahol 1985-től dolgozott, és vált elismert, nagyra becsült, saját utat járó, vizuális mindegensé. A hirtelen és túl korán félbeszakadt életpálya még hosszasan folytatódhatott volna, a művész mindig tele volt ötletekkel, újító alkotói elképzelésekkel, de életműve így is kerek egész, sorolni is nehéz, mennyi maradandó köztéri munkát és más egyéni hangvételt és megoldású művet hagyott maga után. A csíki, székellyföldi képzőművészet fáradhatatlan krónikása, a mindenre és mindenkire odafigyelő, értékmentő publicista, több művészeti monográfia szerzője, Székedi Ferenc vállalta föl Nagy Ödön munkásságának, művé-

szi és emberi sajátosságainak, szerzeágazó alkotóművészetének a felmutatását.

A fotókkal, reprókkal gazdagon illusztrált szöveg a művész életeseeményeihez, alkotói időszakaihoz, műfaji vonzalmaihoz, feladataihoz, helyszíneihez igazodó fejezetekre bontva teszi áttekinthetővé a sokrétű életművet. Mint a szerző vallja, „a könyv nem klasszikus életrajz, de nem is kizárólag művészettörténeti vagy műkritikusi fejtegetés, mint ahogyan nem is zsurnalizmus, noha mindhárom műfaj sajátosságai kisebb-nagyobb arányban megtalálhatók benne. Hanem a szerző szándékai szerint mindenekelőtt olyan olvasható, amely az általa megélt, átélt kort is bemutatva közelebb hozza a művészt mindazokhoz, akik szerették, becsülték, tisztelték, vagy ezután szeretnének megismerkedni életével és munkásságával. Ugyanakkor olyan forrásmunka lehet az utókor számára, amelynek többszörösen ellenőrzött adataira támaszkodhatnak az elkövetkező évek szerzői, akik majd alaposabban, részletesebben, munkáról munkára felméri és teljes jegyzékbe foglalják Nagy Ödön hagyatékát.” Alapos munkát végzett most is a monográfus. Csupán a Névmutató, amellyel az életismertetőt kiegészítette, 435 nevet tartalmaz. Számos helyet és az azokhoz kapcsolódó személyt, közösséget, intézményt, történetét felidéz. A szülőfalu, Nagycsercsény a családot jelenti, Szászrégen a tehetsége felismerésének színhelye, és a művészeti irányulását meghatározó Baróthy Ádám városa, Marosvásárhely a művészeti középiskolát és annak kiváló tanári karát, alkotásra ösztönző diákközösségét jelentette. Kolozsvár elvezette az akadémiai modortól a saját látásmódig, Medgyes az üvegművészet titkaiba avatta be. Ezt követően telepedett le Csíkszeredában, ahol az akkori elnyomó rendszer ellenére nagyszerű alkotócsapat vette körül. Kezdetben

(Folytatás a 4. oldalon)

*Székedi Ferenc: Akiért az Angyal szólt. Nagy Ödön élete és munkássága, Hargita Megyei Kulturális Központ és Hargita Megye Tanácsa, HMKK-könyvek, Csíkszereda, 2020

Akiért az Angyal szólt

(Folytatás a 3. oldalról)

kerámiával foglalkozott itt, de grafikázott is, marosfői alkotótábori szervezési feladattal is megbízták. Aztán következtek a kísérletezések évei, majd a rendszerváltás a maga fura szabadságával. Egy fél évre Kanadába ment, hazatérve már felszámolva találta a szövetségi állását. Ezután a művészeti oktatásban sikerült elmélyülnie. Még tanárkodott, amikor a szíve örökre leállt. Külön fejezet taglalja azt a periódust, amikor a kültéri szobrok vonzásában dolgozott Magyarországon, főleg Zala megyében, de azt is, amikor Erdélyben próbálta pótolni azt, ami ilyen vonatkozásban elmaradt. Aztán úgy érezte, a réz bűvöletének sem tud ellenállni. Otthon, Csíkban ka-

pott ennek megfelelő feladatokat. A csíkszeredai Millenniumi templom angyalszobrai, majd újabb köztéri, monumentális alkotások tanúsítják sokoldalúságát. A kültérről a beltérre is kiterjed a figyelme, a szakrális művészet is megérinti. A nemzeti és az egyetemes értékek egyaránt izgatják. Mind több irányban teljesedik ki alkotóművészete. A pályarajznak ezt tükröző, befejező része a legterjedelmesebb fejezet. Gazdagon kirajzolódik az a művészi attitűd, amit Nagy Ödön temetésén Székedi ekképpen fogalmazott meg: „Soha nem akart ismételni, soha nem akart a közhelyek szintjén maradni. Nem létezett olyan téma a legkisebektől a legnagyobbakig, amelyhez akár egyedül, akár társaival ne adta volna hozzá

Nagy Ödön angyalai a csíkszeredai Millenniumi templomon

Tavas... Nagy Ödön pasztellje

nem csupán a tehetség, hanem a gondolkodó, a mindig újat akaró alkotó és alkotás többletét. Így készült el több száz munkája, amelyeket kötelességünk számba venni, ahol pedig erre szükség van, a nevével megjelölni, és nem csupán a jelenre, hanem a jövőre szólóan is beépíteni abba az európai fogantatású, erdélyi szellemi-művészeti építménybe, amely nélkül aligha jöhetett volna létre.”

A társak említése azért is jó, mert emlékeztet arra, hogy Nagy Ödön népszerű, jó kapcsolatteremtő, barátságos ember volt, akinek jelenlétét mindenütt szívesen fogadták. Olyan helyeken is ott volt, ahol a csoportos megnyilatkozás volt a tét. Ma-

rosvásárhelyen a csíkszeredai Studio 9 művészcsoporthoz tagjaival közösen állított ki többször is a Bernády Házban. És gyakran lehetett találkozni vele meg munkáival a különböző alkotótáborokban, Borospatakon többek között. Itt mondhatjuk el, hogy ez a kötet, illetve album azért is olyan szép, mivel a szerzőnek két kiváló alkotótársa is volt Botár László és Ádám Gyula személyében. A festőkolléga Botár a műmelléklet és a tördelés megvalósításában remekelt, a fotóművész Ádám Gyula pedig a reprodukciós anyag digitális feldolgozását oldotta meg legjobb tudása szerint.

Szintet léptünk

Sebestyén Péter

Mióta az oltáskampánnyal meghülyítették a fél világot, két történet jár a fejemben. Mindkettő vallásos. Az egyik szerint egy asszony elment a paphoz, hogy imát kérjen, hogy haljon meg a szomszédasszonya. – *De ezt nem lehet kérni, Rózsika – mondja a plébános –, ilyen imádság nincs. Ezt nem szabad! – Akkor legalább azért imádkozzék, plébános úr, hogy a tyúkjai döggöljenek meg!*

A másik egy teológiai anekdota. Az Úr magához hívhatja a század legnagyobb teológusait, hogy tisztázzon néhány kérdést velük. Bemegy az első. Aztán mikor kijött, kérdik a többiek: – *Na, hogy volt, mit mondott az Úr? – Néhány könyvemet újra kell írnom. Bemegy a második, egy fél nap múlva kijön, és a kint várakozó társainak annyit mond: – Egyik tételemet újra kell fogalmaznom. Majd a harmadik is bemegy, és egy álló napig ki nem jön. A másik kettő már kezét tördeli, nyelvét harapdálja, imádkozik, fel-alá járkál türelmetlenül, mire megjelenik az ajtóban Krisztus. – Mi történt, Urunk Jézus? – kérdezik a megszeppent teológusok. Az Úr megszólal: – *A nyolc boldogságot újra kell mondanom!**

Valami ilyesmi történik a világjárvány alatt, óta, miatt. Szakemberek már régóta egyfajta globális kataklizmáról, valamiféle szellemi földrengésről beszéltek, látván a pénz uralmának, az elidegenedésnek, az elvallástalanodásnak eme gyors és riasztó ritmusát. S amit másképp képzeltünk el, az így valósult meg. Vírusosan. Járvánnyal. Most már nemcsak az erkölcs, a jó és rossz, a helyes és helytelen, az igaz és hamis egyszerre lett viszonylagossá, hanem ahogy mondani szokás, az áldozat iránya is megváltozott. A fontossági sorrend is.

Nem az lesz fontos, hogy vigyázz az egészségedre, értékeld, éld az életet, tégy jót, alkoss, szeress, hanem: mindegy hogyan, csak éld túl. Nem az lesz erény, hogy a te immunrendszered egészséges, mert egészségesen éltél – hanem vállalj rizikót, állj be a sorba, ne lázíts, ne hergelj, ne gondolkodj, ne állj ellen. És mi segítünk. Mindent megteszünk, hogy elhallgattassunk, nevetéssé tegyünk. Tedd, amit mondanak, és kuss. Akár van mellékhatás, akár halál, akár maszk, akár PCR-teszt. Hogy bizonyítsd felelősségedet mások iránt.

Nem az a cél, hogy az emberi (civil, avagy egyházi) közösség boldog legyen, bontogassa szárnyait a Szentlélek által, élje meg békében lelki-szellemi-kulturális-nemzeti életét, hanem hogy a gazdaság működjék. Forogjon a pénz. Mert ha nincs pénz, „becsődöl” az egyház, nem lesznek munkahelyek, éhen halunk stb. Valóban ez lenne az élet legfőbb célja? Mintha már nem vesztegettünk volna el mindjárt két évet, és nem tanultunk volna belőle semmit... Érdekes módon a sötét középkorban vagy az ókorban nem emiatt haltak éhen az emberek, s nem annyian, mint most.

A pünkösdi lelke a Jótanács Lelke. Az Erősség és a Jámorság Lelke. Az Igazságé. Nem a WHO-é, nem is Brüsszelé, s még csak nem is az Arafaté.

Jézus azt mondja apostolainak mennybemenetele előtt: *„Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek. Ha majd eljön az Igazság lelke, ő megtanít titeket a teljes igazságra. [...] Ha királyok vagy helytartók elé hurcolnak titeket miattam, ne töprengjétek, mit mondjatok: Abban az órában megadatik nektek. Nem ti beszéltek majd, hanem Atyátok lelke szól belőletek.”* (Jn. 16, 4-15)

Nagycsütörtökön az apostolokat már pappá szentelték, nagy-pénteken a kereszt alatt Mária és János minket képvisel. De a hűsvéti jelenések alatt még féltek. Még nem merték hirdetni az evangéliumot. Még erőtlenebbek voltak. Az élmény még nem vált meggyőződéssé. Még nem volt igehirdetés és eukarisztia. De pünkösdkor a kereszténység „szintet lépett”. Egyházzá vált. Küldetéssel, feladattal, vízióval és misszióval. És főleg öntudattal. Ezért kell kérnünk a Lelket most is. Hogy legyen bátorságunk az igazi élethez és a teljes igazsághoz. Amit csak Isten adhat.

Hiszen hiába tudunk meg tudományosan egyre többet a vírusról, ha nem akarjuk a Teljes Igazságot. Ha nem vesszük fel, ha nem tesszük magunkévá, ha nem engedjük be az Igazság Lelkét. S ehhez nem elegendő a tudás, a kísérletek, a tanulmányok. Hiszen az áteredő bűn az élet minden területét megfertőzte. A tudományos katedráknak, a laboratóriumok boszorkánykonyhájának, a parlamenti folyosóknak, az üzleti tárgyalásoknak is szükségük van szellemi-lelki féregtelenítésre. Oda is kell a Szentlélek bűnleplező, Igazság-megvilágosító ereje, amit csak az imádságban kapunk meg. Nélküle igazságunk csak megfelelési kényszer, propaganda és manipuláció, erőből kormányzás, megfélemlítés, a jogi eszközök diktatúrája lesz. Igazság szabadság és szeretet nélkül... S akkor csak annyi igazságunk lesz, mint a Pilátusé.

Holott Jézus maga mondja: *„Én vagyok az út, az igazság és az élet”.*

Be vagyunk oltva. Élünk. De ez milyen élet? Lelkes vagy Lelketlen?

Bandi Kati: Tulipánunk genézise

Sikeres a hetedik is

A Barabás Miklós Céh Maros megyei csoportjának kiállítása

A rang kötelez. Talán ez, vagy ez is magyarázza, miért sikerülhetett a Maros megyei céhtagoknak évről évre igazán színvonalas, változatos, szép kiállítással megörvendeztetniük a közönséget. Valamennyien úgy érezték, ezen a rendezvényen művészetük legjobb szintjén illik megjelenniük. És ha erre az alkalomra készült új munkáikkal nem voltak egészen elégedettek, inkább a régiekből válogattak. Ez mondható el a Bernády Házban

tagok további fiatalításának igénye is, de napjainkban minden alkotó generáció tevékenyen hallat magáról az erdélyi térségben, ami a BMC-ben is természetes módon leképeződik. Maros megyei szinten úgyszintén, és ez semmilyen vonatkozásban nem hátrány. A mesterek és tanítványok, a rég befutottak és a követők ösztönzően hatnak egymásra. Hogy érdeklődhetne még több fiatal a szervezet iránt? Meglehet, hogy több kezdemé-

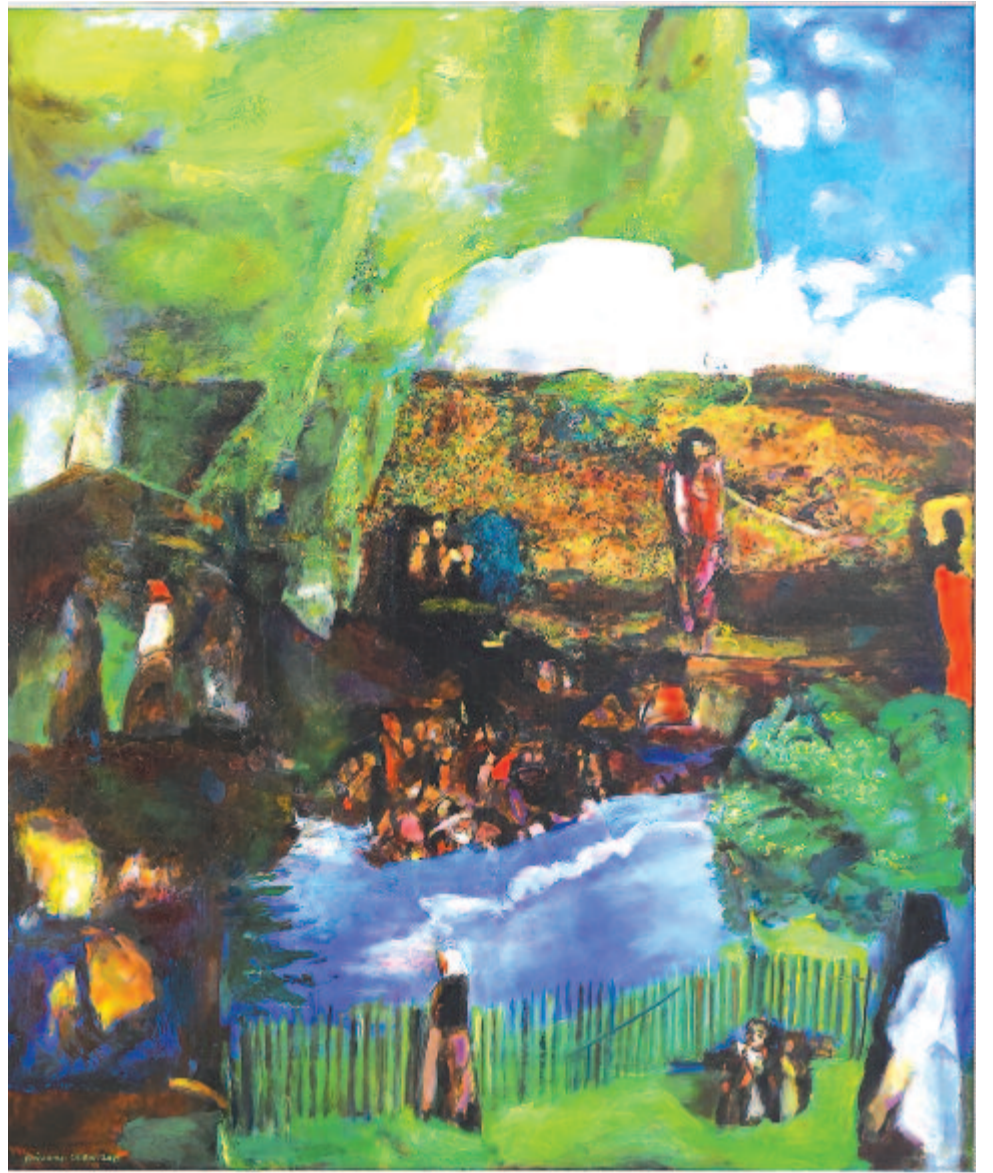

Gyarmathy János: Quo vadis, Europa?

nyílt idei kiállításokról is, amelyet a tavalyi kényszerű kimaradás után fokozott érdeklődéssel fogadott a közönség. Persze már az is felszabadító érzés, hogy a járvány megszűlését jelző általános nyitás lehetővé tette a tárlat megrendezését, de még öröndetesebb, hogy képzőművészeink igazán szép számban bizonyíthaták, a hosszú és nyomasztó karanténos időszak ellenére megőrizték alkotóképességüket, és számukra is különleges esemény az újralátalkozás a kollégákkal és a művészetkedvelőkkel. 35 festő, szobrász, grafikus, textilművész, keramikus, fotóművész küldte be alkotásait a főszervező Kákonyi Csilla és Bálint Zsigmond felhívására. Több mint félszáz különböző műfajú, stílusú, világú munkát kellett a rendező Nagy Dalmának és az őt segítő Kolumbán Kántor Árpádnak, Makkai Istvánnak és Veress Gábor Hunornak úgy elhelyezniük a falakon, állványokon, hogy mindenik zavartalanul érvényesülhessen, és egészében is harmonizáljon az anyag. Sikerteljes. Éléményteljes, tartalmas, kiegyensúlyozott, a nevéhez méltó a kiállítás. Nemzedéki összetételében sem észlelhető aránytalanság. Igaz, annak idején, több mint kilenc évtizede, a Barabás Miklós Céh megalakulásakor a Kolozsváron bemutatkozott alakulat egyik kezdeményezője, Kós Károly úgy nyilatkozott, hogy „a Barabás-céhben tömörült művészek... jelképezik az erdélyi magyar képzőművészet fiatalságát... ők jelentik a márt”. És nemsokára felvetődött a fiatal céh-

nyezéssel serkenteni lehetne a tagfelvételt, jobban mozgósítani a potenciális tagjelölteket, s ekképpen biztosítani az utánpótlást. Mert sajnos van lemorzsolódás. Az utóbbi években több nagyra becsült céhtag elhunyt. A Maros megyei csoportnak ezen a tárlaton Kedei Zoltántól és Szép Györgytől kellett elbúcsúznia. És a korábbi években is túl sokszor volt ilyen érzékeny veszteség.

A kiállításon mindig felfigyelhetünk kiemelkedő munkákra, de általánosabb jelenségekre is. Most például arra, hogy nem feltűnő, de egy ideje mégis egyre inkább észlelhető Maros megyei tendencia a festészet bizonyos térvészése. Akkoriban, amikor Marosvásárhely művészeti élete országosan is az élvonalba emelkedett, a festészet vitte a prímet. Az elvándorlás és a halál erősen megritkította a festőművészek sorait, ezt nem lehet nem észrevenni. A város, a megye napjainkban a szobrászati szférában remekel. A grafika sem tud magára találni, nem képes versenyezni a reklámgrafika, a formatervezés elszívó erejével. Ha nem lenne olyan energikus, tehetséges és fáradhatatlan a textilművészek csapata, hogy rendszeresen megszólaljon a piktúra és a grafika nyelvén is, a műfaji aránytalanságok szembetűnőbbek lennének. Az egyensúly esetenként meghívottakkal is helyreállítható. Ez is jól működő gyakorlat a BMC Maros megyei alakulatában. És nagy tartalékokkal rendelkezik a fotóművészet, amelynek világviszonylatban is

Kákonyi Csilla: Otthoni szekvenciák

jelentős a térfoglalása, és igen ütőképes Vársárhelyen is. A kiállításon immár egy egész fal példázta ezt. Külön lehetőség a tárlat gazdagítására a külföldön élő BMC-tagok meghívása. Erre is akad példa. Ezúttal Pokorny Attila állította ki egy domborművét, az amúgy is változatos plasztikai felhozatalt gyarapítva. De a már említettek mellett hadd álljon itt a résztvevők teljes névsora, mindannyian megérdemlik a figyelmet: Bandi Kati, Barabás Éva, Baróthi Ádám, Bálint Károly, Bocskay Vince, Czirjék Lajos (meghívott), Csiky Szabó Ágnes, Csóka Szilárd Zsolt, Gergely Erika, Gyarmathy János, Herman Levente, Hunyadi László, Hunyadi Mária, Kiss Levente, Kolumbán Kántor Zita, Mana Bucur (meghívott), Miholcsa József, Molnár D. Dénes, Molnár

Krisztina, Mureșan Gheorghe (meghívott), Nagy Attila, Pusakai Sarolta, Sajgó Ilona, Sánta Csaba, Sz. Kovács Géza, Tordai Ede. (N.M.K.)

Mana Bucur: Csapda

Bálint Zsigmond: Meseország

Kiss Levente: Lelet

125 éve született Munkácsi Márton

1896. május 18-án született Kolozsvárott Munkácsi Márton, vagy ahogy a világ ismerte, Martin Munkácsi, az egyik legismertebb magyar fotóművész. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Eredeti neve Mermelstein Márk volt, ezt magyarosította később Munkácsira. Csak alapfokú iskolákat végzett, de hajította a tudásvágy, falta a könyveket. A család 1911-ben költözött Budapestre, ahol a tizenöt éves kamasz – apja nyomdokaiba lépve – szobafestőinasnak állt, de egy év után a szakmát és családját is otthagya: felcsapott újságírónak.

Sportlapokat tudósított, verseket közölt, a fényképezésbe autodidaktaként vágott bele, első gépét maga készítette. Foglalkozott portréfotózással is, 1918-ban rövid időre műterme is volt. A Színházi Élet című lapnak dolgozott, ahol a később szintén világhírűvé vált Gyenes János (Juan Gyenes) és Willinger László mellett tanulta a mesterséget. Ismertté egy véletlen készült fotója tette: a villamoson megörökítette két ember összeszólalkozását, majd vidéki kiküldetése előtt a képet a szerkesztőségben hagyta. Távolléte alatt a fotó szó szerint perdöntő dokumentum lett, mert a vita halállal végződött, és Munkácsi arra érkezett haza, hogy a nevét mindenki megismerte.

1924-től rendszeresen készített sportfotókat fővárosi újságoknak, és a szociofotó műfajában is alkotott. Dolgozott Az Estnek, a Délibábnak, a Tolnai Világlapjának, a Ma Estének és más képes újságoknak. A Pesti Napló Képes Mellékletében jelentek meg riportképei Balogh Rudolf és Escher Károly fotói mellett. A sportfotózással tanulta meg azt a képességet és technikát, hogy előre le tudta modellezni a bekövetkező mozdulatokat, így szinte már az esemény bekövetkezése előtti pillanatban megnyomta az exponáló-gombot.

1928-ban Berlinbe ment, az Ullstein Kiadónál kapott szerződést. A Berliner Illustrierte Zeitung vezető fotográfusaként sportot,

divatot és riportokat is fotózott, számos kiadvány címlapfotóját is ő készítette. Sikeresnek, híresnek és az egyik legjobban fizetett fényképésznek mondhatta magát. Az Ullstein megbízásából bejárta a világot, Tanganyikában készült egyik leghíresebb fotója, Három fiú a Tanganyika-tónál (1929 vagy 1930). 1932-ben fényképezett a Graf Zeppelin léghajó Föld körüli útján, 1933. március 21-én Potsdamból ő örököltte meg a pillanatot, amikor az új, nemzetiszocialista többségű Reichstag nyitólésén Adolf Hitler kancellár és Paul von Hindenburg államfő kezét fogott.

Képein bátran alkalmazta az új fényképezés stílusjegyeit, a drámai látószögeket, kihasználta az alul- és felülnézeti adta különleges látványt, kedvelte a merész formákat. Mivel a náci hatalomra jutása után Németországban már nem érezte magát biztonságban, elfogadta a New York-i Harper's Bazaar divatlap szerződését, és 1934-ben Amerikába költözött. Divatfotósként az addig megszokott merev stúdióképektől teljesen eltérő fotókat készített: modelljeit ki- vitte a szabadba, életszerű helyzetekben, mozgás közben fényképezte őket, amivel maig ható iskolát teremtett.

Az 1940-es évek elején érkezett pályafutása csúcsára, akkoriban készítette a Ladies' Home Journal számára a Hogyan él Amerika? című híres sorozatát. Olyan sztárokat kaphatott lencsevégre, mint Marlene Dietrich, Katharine Hepburn, Louis Armstrong,

Fred Astaire, képeivel megteremtette az úgynevezett sztárportré műfaját.

A második világháború előtt rendszeresen tartotta a kapcsolatot Magyarországgal, hazalátogatott, képei gyakran jelentek meg a pesti lapokban, 1937-ben részt vett a Modern Magyar Fényképezők kiállításán.

Fred Astaire Munkácsi Márton fotóján

1943-ban szívinfarktust kapott, felgyógyulása után egyre kevesebbet fényképezett, inkább önéletrajzi ihletésű regényén dolgozott. Mivel fénykorában bőkezűen költezett, egyre inkább elszegényedett. 1963. július 14-én New Yorkban a magyar és ukrán emigránsok focimeccsének fotózása közben vitte el egy szívinfarktust. Magányosan, szegényen, elfelejtve halt meg, öröksége nagyrészt szétszóródott, neve és munkássága Magyarországon is nemzedékek számára maradt ismeretlen.

A ma már a világ tíz legjobb fotósa közé sorolt Munkácsi újralfedezése csak az utóbbi másfél évtizedben történt meg. A rendszerváltás után, 1995-ben a Magyar Fotóriporterek Társasága Munkácsi Márton-díjat alapított, amelyet évente a Sajtófotó pályázatban ítél oda a zsűri. 2008-ban a budapesti Vintage Galéria állította ki 14 nagy méretű fotóját, 2010-ben pedig a Ludwig Múzeumban nyílt meg – német gyűjteményen alapuló – tárlata.

A róla elnevezett „Munkácsi movement”, a „Munkácsi-lendület” túltele őt és stílusjeggyé vált a fotográfiában. Legismertebb cikke a Think while you shoot (Gondolkozz, miközben fényképez) címet viselte, ez a hitvallás tette Martin Munkácsit a modern fotózszualizmus egyik megteremtőjévé, aki egyetlen képen tudta megjeleníteni a szabadságot, a mozgást és az egyéniséget.

Egy festő látomása – e-mail-változatban

Ughy István

Van egy jó barátom, sebészorvos, nagyon jól ír. Kérdi tőlem, hogy ha már nem festek, miért nem írok. Megpróbálok most egy rendkívüli dolgot leírni. Velem történt meg anno, magamnak le is írtam akkor, többeknek elmeséltem. Rendhagyó valami volt. Tizenöt-húsz évvel ezelőtt történt, Marosvásárhelyen. Évente jártunk haza az anyaországból. Érkezőnk az állomásra, taxival megyünk fel apartársékhoz. Tudtam, hogy Balázs Imrének kiállítás van a Kultúrpalotában. Rettenetesen meg akartam nézni, mert rég nem találkoztam vele, azóta, mióta Vácra költöztek. Kíváncsi voltam, hogy változott meg Ma-

gyarban. (Erdély egyik nagy festőjének tartottam.) Délután 6 óra volt, már csak a taxiból láttam, hogy mozgás van a kiállítóterem előtt. Mintha Balázst is ott láttam volna? Nem baj, holnap reggel megnézem, nyugtattam magam.

De éjnek idején „lelebegtem” a kiállítóhelyiség elé. Sütött a hold, „beúszom” a terem nagy üveglakán, besütött a hold, világosság volt a galériában is. Lebegek a képek előtt, mintha csak egy test nélküli szem volnék, és megdöbbenve látom, Imre mennyire megváltozott. Rá sem ismerek, nem létezik, hogy ezek az ő képei lennének! Pálcikák tömkelegi ilyen-olyan színű alapokon, mint a gyufaszálak, és „moderneket” akarnak lenni.

Minden kép egyforma, csak más-más színű alapon. Átlibegek a másik terembe, ugyanaz a látvány... Nem emlékszem, hogy mentem haza, mi lett velem, de reggel, amikor felébredtem, tükön ültem, hogy megnézhessem Imrét. Belépek a kiállítóterembe, nézem a képeket, döbbenet! Én ezeket már láttam az éjszaka. Ugyanazok voltak!... A tegnap észlelt mozgólódást a kiállítóhely előtt tényleg Imréék okozták. Leszedték a kiállítás anyagát, a festményeket hordták ki a kocsikhoz, és el is vitték.

Mesélem Mariának, a teremőrnek, hogy tegnap éjjel én láttam ezt a kiállítást. A körülmenyeket is részletezem. Hüledezett, de hitt nekem. Falusi származású román lány volt,

ők jobban hisznek az ilyesmitben, mint mi. Tudta, hogy nem vagyok bolond. Ismert. Elkértem tőle az új kiállítás egyik plakátját, a képekből rajta van néhány, ma is elővehetem.

De mi volt ez? Ma sem tudom. Később olvastam Rozsnyai Ágnes könyvében, megtörténik, hogy az ember éter- vagy asztrálteste ellép anyagi mivoltától, közben meg tartja vele a kapcsolatot, és a test emlékezni fog a történésekre, különösen olyan esetekben, amikor a test és a lélek valami nagyon fontos dolgot akar megismerni. Ez történt volna velem is? Nem vagyok alvajáró, de az az éjszakai úszás és a lebegés nagyon érzékletesen és anyagszerűen megmaradt emlékeimben.

Talán illik megjegyeznem, hogy az egyik nagynéném, aki 100 évet élt, spiritiszta volt New Yorkban. Valami rendellenesség csak lehet velünk.

Richard Osman az év írója

Richard Osman kapta az év írójának járó elismerést a British Book Awards (Brit Könyvdíjak) díjátadóján. A szerző nagy sikert aratott debütáló regényével, A csütörtöki nyomozóklub című krimivel érdemelte ki a díjat.

Osman – a Pointless című brit kvízműsor egyik moderátora – szerint az idős, amatőr nyomozók történetével aratott győzelme „maga a megvalósult álom”. A csütörtöki nyomozóklub főszereplői egy nyugdíjasotthon lakói, akik minden csütörtökön összeülnek, hogy megoldatlan bűnesetekről beszélgessenek. Amikor kegyetlen gyilkosság történik a saját otthonukban, a csütörtöki nyomozóklub hirtelen egy valós nyomozás középpontjában találja magát. A regény szeptemberi megjelenését követően azonnal a sikerlisták élére került, és azóta is az élen szerepel.

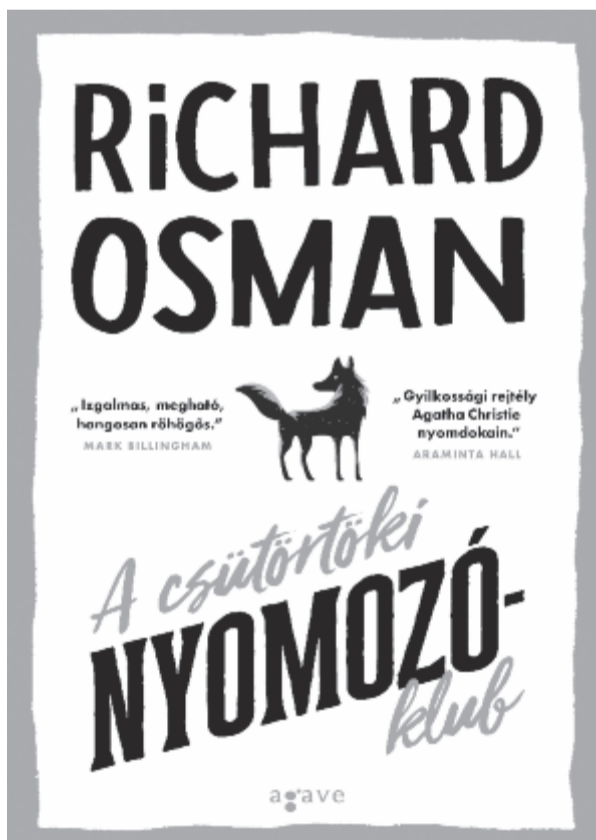
A történet megfilmesítésének jogait Steven Spielberg vásárolta meg, a produkcióban Osman vezető producer lesz. Két további részt is megrendelték a történetből – írja a BBC hírportálja.

Alice O'Keefe, a szakmai zsűri vezetője Osman könyvének sikerét rendkívülinek nevezte. A csütörtöki nyomozóklub a leghosszabb ideig – 16 héten át – a csúcson szereplő könyv rekordját tartja, és ez minden idők leggyorsabban bestsellerré vált krimije.

Az év könyvét kilenc kategóriában választják meg, többek között regény, debütáló regény, gyerekönyv és életmód kategóriában.

Douglas Stuart Shuggie Bain című könyve kategóriák felett állóan kapta az év könyvének járó elismerést. A regény a 2020-as Booker-díjat is elnyerte korábban. A zsűri, mely Stuart könyvét a legjobb debütáló regény kategóriában is győztesnek választotta, kivételesnek nevezte a kötetet.

A Shuggie Bain az 1980-as évek Glasgow-jában játszódik, főszereplője egy szegénységben és függőségben élő fiú.

Czirmay Szabó Sándor

Némán magamban

*ezernyi szakadt
ariadné-fonalat
fodroz a szél
labirintusba veszett
lélektől lélekig
megannyi (Tóth Árpád-i) út
még hogy barátság szerelem
lassan már a szavak sem jönnek
pedig beszélhetnék
füvel fákkal
keményebb dió
betonfalakkal kövekkel
csak állok a hóhullásban
(esőben tűző napon
mikor miben)
némán magamban
még csak nem is káromkodom*

ETV HÍR- ÉS MŰKÖZMŰVÉNY TELEVÍZIO

ÜZENET SZERETETTEL VASÁRNAP 13:30

9-17 9-11
0737-37 30 30

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám,

www.bookyard.ro

Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés –
Növényvédelmi kezelésekISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001Az ÖNÖK
kényelméért
és egészségéért!A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út
261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004;
e-mail: coralmures@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

Maros Megyei Tanács

Romániai iskolaprogram

A romániai iskolaprogram megvalósításával foglalkozó megyei bizottság nevében tájékoztatjuk Önöket, hogy a Maros Megyei Tanács április folyamán elfogadta a 67. határozatot, amely a romániai iskolaprogram 2021-2022. és 2022-2023. évi felelősségvállalásának bevezetéséről, illetve végrehajtásáról szól.

A határozat értelmében a következőkben a programhoz kapcsolódó termékek megvásárlására vonatkozó szerződésekért, valamint a keretmegállapodások odaítéléséért versenytárgyalási eljárásra kerül sor.

Kibéd, Koronka, Nyáradremete, Nyárádszentlászló, Makfalva, Gernyeszeg, Backamadaras, Sóvárad, Kerelószentpál és Csíkfalva az a 10 területi közigazgatási egység, amely úgy döntött, hogy önállóan szervezi meg a pályázati eljárást.

A Maros Megyei Tanfelügyelőség adatai alapján a program keretében Maros megye hét tanintézete több oktatási tevékenységet szervezett, amelyben 297 diák és 16 pedagógus vesz részt.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- információ - 118-932	• Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0365/404-664
- általános - 118-800		• Prefektúra - 0265/266-801
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112		• RDS-RCS - 0365/400-401
• Rendőrség - 0265/202-305		- 0365/400-404
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110		• Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177		- vidék - 0265/929
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330		• Delgaz Grid - 0265/200-928
• Optika-Optofarm - 0265/212-304		- 0800/800 928
- 0265/312 436		• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- 0265/250-120		- közönségszolgálat - 0265/208-888
- 0265/263 351		- központ - 0265/208-800
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351		- 08008 208-888
• Marmed - 0265/250-344		• Fogasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658		• Vasútállomás - 0265/236-284
- 0729-024-380		• Villi Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
Labor - 0751-114-307		Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
e-mail: marmed@marmed.ro,		- 0744-282-710
www.marmed.ro		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• Dora Optics - 0733-553-976		koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Dora Medicals - 0265/212-971		koszorúk - 0745-606-269
• Radiológia, echográfia - 0265/222-446		és halottszállítás - 0758-047-604
Dr. Jeremiás István		• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
		- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r . a . d . i . o

0265-811 111, 0265-811 112, 0265-811 113, 0265-811 114

www.radiogaga.ro